

Test loveckých brokových nábojů (I.)

Redakce

Není tajemstvím, že ke zpracování řady článků a seriálů publikovaných ve Světě myslivosti nás inspirovaly náměty čtenářů. Za jakýkoliv námět, názor či kritiku jsme vděční, neboť zpětná vazba je pro nás velmi důležitá. Jsme velmi rádi, že v tomto čísle můžeme zveřejnit první část dvoudílného článku, který vznikl ze stejného podnětu a obsahuje informace o orientačním testování loveckých brokových nábojů.

Čtenáři naší redakci průběžně žádají o názory, rady či zkušenosti s různými loveckými náboji. V řadě periodik (včetně Světa myslivosti) jsou pravidelně otiskovány komerční prezentace týkající se loveckého střeliva, přičemž všechny náboje jsou zpravidla popisovány jako skvělé, výkonné a hlavně lepší než od konkurence. „Jak se v tom mám na základě takto podaných informací vyznat a vybrat to nejvhodnější?“ zní většinou otázka směřovaná do redakce. Reklamní materiály a slogany samozřejmě musí vyznít pozitivně, protože vznikly k podpoře prodeje konkrétního zboží. Názory střelců samých se pro změnu v hodnocení různí. Pro většinu myslivců je tak při nákupu rozhodující momentální nabídka obchodu, do něhož nejčastěji chodí, a též cena nabízených nábojů, zatímco parametry střeliva zůstávají často stranou. Těm, kteří by se při výběru nábojů chtěli orientovat právě podle parametrů, bychom chtěli jejich rozhodování usnadnit.

Vzhledem k blížící se hlavní sezóně lovu drobné zvěře jsme se rozhodli věnovat po-

zornost loveckým brokovým nábojům. Po posouzení našich možností a znalostí jsme se rozhodli připravit orientační test. Oslovili jsme několik externích spolupracovníků, kteří se v problematice loveckého střeliva dobře orientují, a společně jsme se pokusili sestavit objektivní metodiku hodnocení. Následně byla naplánována návštěva střelnice, zkouška nábojů při střelbě a vyhodnocení sledovaných parametrů.

JAK, KDE, KDY?

S výběrem externích spolupracovníků nebyl problém. S nabídkou spolupráce jsme oslovili Petra Zvolánka (profesionální trenér sportovní střelby, sportovní střelec zaměřující se na lovecký parkúr), Ing. Jana Staňka (sportovní střelec specializující se na lovecký parkúr, aktivní myslivec), Ing. Karla Lankaše (sportovní střelec zaměřující se na trap, autor kapitoly o zbraních a střelivu v učebnici

Myslivost /Hromas a kol., 2004, 2009/, aktivní myslivec) a Jana Slavětinského (aktivní myslivec). S většinou z nich dlouhodobě spolupracujeme. Reakce na naši nabídku byla pozitivní, nikdo z oslovených neskrýval, že ho tato problematika zajímá. Všichni jsme se těšili na první setkání, během něhož se měly dohodnout podrobnosti testování. Protože nedisponujeme speciálním laboratorním vybavením, počítali jsme s nutností improvizovat a najít pro řadu zkoušek jiné, pokud možno co nejobektivnější způsoby porovnání parametrů jednotlivých nábojů. Částečnou inspirací pro nás byly obdobné testy publikované v italském časopisu *Diana Armi* č. 1/2008 a 3/2009 a v německém časopisu *Jäger* č. 7/2009. Nutno dodat, že od počátku jsme k našemu testu přistupovali jako k orientačnímu posouzení parametrů

nábojů, které jsou v současné době k dostání na našem trhu. Např. naši němečtí kolegové sbírali materiály dva roky ...

VÝBĚR STŘELIVA

Jestliže zajištění akterů testů nebyl problém, obstarání dostatku nábojů relativně dlouho před hlavní sezónou lovu drobné zvěře byl úkol zprvu trochu podceněný. Museli jsme obejít řadu prodejen, což se však nakonec ukázalo jako pozitivum, neboť jsme se mohli prodejci zeptat na jejich názory na jednotlivé značky a modely nábojů. Současně jsme měli možnost udělat si obrázek o prodejnosti různých nábojů, jejich oblíbě mezi myslivci a v neposlední řadě též o prodejní ceně. Získané informace nám pomohly při sestavování výsledků testu a jeho vyhodnocení.

Inspirováni testem časopisu *Jäger* a též dotazy čtenářů jsme se snažili zajistit maximum nábojů shodných parametrů, které odpovídají tradicím lovu drobné zvěře u nás. Pro doplnění testu jsme po vzoru německých kolegů chtěli náboje používané u nás porovnat s náboji používanými ke stejnému účelu jinde. Vybrali jsme Anglii, kde se názory na lovecké brokové náboje ve srovnání s názory našich myslivců výrazně liší. Zatímco pro hlavní test jsme vybrali náboje s brokem 3,3–3,5 mm a navázkou 32 g, pro ověření výsledků zmíněného německého testu jsme hledali náboje s brokem do 3 mm a navázkou 28–30 g. Přehled deseti testovaných nábojů včetně jejich základní specifikace je uveden v tab. 1.

Po diskusích o tom, které parametry u testovaného střeliva hodnotit, jsme se na-

Tab. 1: Přehled testovaných nábojů

	GB Club	RC 32	SB Corona	SB Mark III	Rottweil Tige	Fiocchi PL 34	Hull Special Game	Hull Three Crown	Hull High Pheasant	Hull High Pheasant
Délka nábojnice	70	70	70	70	67,5	70	70	67	67	67
Styl	chránič broků	chránič broků	chránič broků	plstěná zátka	chránič broků	chránič broků	chránič broků	chránič broků	plstěná zátka	chránič broků
Průměr broků (mm)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,3	3,3	3,1	2,8
Navázka broků (g)	32	32	32	32	32	34	32	28	32	30
Výška kování (mm)	11	12	12	12	21	16	7	12	16	16
Cena v době testu (Kč/ks)	5,30	6,90	6,80	8,00	12,50	6,60	6,10	7,30	8,00	7,90

konec rozhodli pro následující zkoušky: 1- krytí, 2, 3, 4 - zpětný ráz, dopadová energie, čistota hoření, 5 - výrobní provedení, kvalita, vizuální zhodnocení. Jelikož řada parametrů u jednotlivých zkušek v podstatě není měřitelná oficiálními měřnými jednotkami, použili jsme při jejich hodnocení běžné známkování celými čísly jako ve škole (1 - nejlepší, 5 - nejhorší). Znamky udělovali všichni testující samostatně, výsledky představují průměr všech známek zaokrouhlený nahoru.

Testovací střelby proběhly 28. července dopoledne na střelnici Provozce, patřící Lesům města Písek. Střílelo se na vzdálenost 35 m loveckou brokovou kozlicí Merkel Suhl 201E v ráži 12x70, s délkou hlavní 710 mm a pevným zahrđením. Dolní hlaveň měla standardně poloviční zahrdení (M), horní hlaveň zahrdení plné (F). Aby se minimalizovala chyba střelce, střílelo se vsedě s oporou loktů. Střelbu prováděli pouze dva střelci, přičemž každý střílel vždy pouze z jedné hlavně. Povětrnostní podmínky byly optimální - po vydatném nočním dešti se rtuť teploměru po celou dobu zkušek držela na hodnotě 21 °C, bylo polojasno a téměř bezvětrí.

ZKOUŠKA 1 - KRYTÍ

Zkouška krytí pro nás byla od samého začátku nejdůležitější, neboť z loveckého hlediska jde o patrně nejcennější parametr. Pro vyhodnocení jsme po vzoru italských kolegů vyrobili speciální terč. Na rozdíl od terčů popisovaných ve střelecké literatuře měl náš terč dvě kruhové plochy, přičemž průměr velkého (vnějšího) kruhu činil 70 cm a prů-

měr menšího (vnitřního) 30 cm. Pro snazší vyhodnocování a čitelnost zásahu byly kruhy rozděleny svislým a vodorovným ramenem na čtyři kvadranty. Jak ramena, tak středy obou kruhů se stýkají v jednom bodě - záměrném bodě.

Při střelbě byly pro každý testovaný náboj připraveny dva terče. Do prvního se střílelo z hlavně s polovičním zahrđením, do druhého z hlavně se zahrđením pevným. Terče byly poté popsány a uloženy k výpočtu krytí.

VYHODNOCENÍ ZKOUŠKY 1 - KRYTÍ

Náboj 1 - GB Club

Při střelbě z hlavně s polovičním zahrđením zahuštěný střed s tvorbou shluků, ale zejména ve vnějším kruhu s řadou poměrně velkých nepokrytých ploch. Při plném zahrđením se projevilo značně nepravidelné pokrytí, které neodpovídá plnému zahrđením.

Náboj 2 - RC 32

I přes posun středního zásahu o přibližně 10 cm vpravo bylo patrně zahuštění broků do středu, párování a tendence tvořit shluky na úkor pravidelného pokrytí, které jinak polovičnímu zahrđením odpovídá. Rovněž při plném zahrđením velmi dobré zahuštění do středu s párováním.

Místy tendence tvořit oddělené shluky, ale jinak velmi dobré krytí odpovídající zahrđením.

Náboj 3

- SB Corona

Při polovičním zahrđením se i přes posun středního bodu zásahu do 2. kvadrantu o přibližně 10 cm projevilo výrazné párování broků se zahuštěním středu. Ve vztahu k zahrđením výborné pokrytí. Při plném zahrđením bylo pokrytí rovněž pravidelné s párováním broků, nicméně bez výrazného zahuštění středu.

Náboj 4

- SB Mark III

Při polovičním zahrđením bylo pokrytí vcelku pravidelné, při zahrđením plném též pravidelné pokrytí se značně zahuštěným středem a vynikající párování broků.

Náboj 5

- Rottweil Tiger

Náboj vykazal při polovičním zahrđením velmi nepravidelné pokrytí bez zahuštění do středu. Ten byl „prázdný“, s rozměrnými nepokrytými plochami. Výsledné pokrytí bylo nedostatečné a neodpovídalo danému zahrđením. U plného zahrđením byl výsledek evidentně lepší i přes posun středního bodu zásahu o při-

Tab. 2: Zkouška krytí

Značka a model náboje	Průměrný počet broků v náboji	Počet broků v zóně A-D		Počet broků v zóně 1-4		Celkový počet broků v terči		Krytí (%)	
		½ zahr.	1/1 zahr.	½ zahr.	1/1 zahr.	½ zahr.	1/1 zahr.	½ zahr.	1/1 zahr.
GB Club	118	24	18	54	45	78	63	66	53
RC 32	124	28	37	57	55	85	92	69	74
SB Corona	134	35	25	57	76	92	101	69	75
SB Mark III	134	20	40	67	61	87	101	65	75
Rottweil Tiger	112	17	32	76	62	93	94	83	84
Fiocchi PL 34	132	31	39	71	60	102	99	77	75
Hull Special Game	149	26	20	64	60	90	80	60	54
Hull Three Crown	124	18	18	54	65	72	83	58	67
Hull High Pheasant	193	35	32	96	92	131	124	68	64
Hull High Pheasant	211	42	37	115	107	157	144	74	68

bližně 10 cm do 1. a 4. kvadrantu. Pravidelné krytí se středně zahuštěným středem.

Náboj A
– Focchi PL 34

Při posunu středního bodu zásahu asi o 10 cm vpravo bylo patrné rovnoměrné, pravidelné pokrytí odpovídající polovičnímu zahrndení. Rovněž u plného zahrndení bylo pokrytí celkem rovnoměrné, s menšími nepokrytými plochami bez výrazného zahuštění.

Náboj B
– Hull Special Game

Přes posun středního bodu zásahu do 2. kvadrantu přibližně o 15 cm u polovičního zahrndení bylo viditelné zahuštění do středu zásahu s párováním. V kruhu rozptylu však byly četné nepokryté plochy. Krytí při plném zahrndení příliš neodpovídá (vyskytují se nepokryté plochy a též střed není ukázkově zahuštěn).

Náboj C
– Hull Three Crown

Pravidelné pokrytí odpovídající polovičnímu zahrndení s mírně zahuštěným středem. Též u plného zahrndení je pravidelné pokrytí, bez výrazného zahuštění středu.

Náboj D
– Hull High Pheasant Fibre

Při polovičním zahrndení krytí pravidelné s párováním broků. Procento krytí je zatíženo chybou v umístění zásahu (střed byl posunut o přibližně 15 cm do 4. kvadrantu). Při plném zahrndení ideální stejnoměrné pokrytí a opět charakteristické párování.

Náboj E
– Hull High Pheasant

Rovnoměrné pokrytí s mírně zahuštěným středem a výtečné párování u polovičního zahrndení. Stejný výsledek byl též u plného zahrndení. Nutno však dodat, že šlo o náboj s brokem 2,8 mm.

Shrnutí výsledků je uvedeno v tab. 2.

V příštím čísle bude zveřejněno hodnocení zpětného rázu, dopadové energie, čistoty hoření, výrobního provedení, kvality, vizuální zhodnocení.

Foto archiv redakce

SILVA REGINA

11. mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh

21. – 25. 3. 2010
BRNO – VÝSTAVIŠTĚ

SPECIÁLNÍ NABÍDKA PRO VYSTAVOVATELE!

Přihlaste se do 31. 10. 2009 a získáte
ZVÝHODNĚNOU CENU
za pronájem výstavní plochy!
Touto nabídkou ušetříte
300 Kč/1m² (krytá plocha)
a 200 Kč/1m² (volná plocha)

Více informací na:

www.silva-regina.cz

souběžně probíhá Techagro, Animal Vetex, Biomasa

Central European
Exhibition Centre

BVV

Veletrhy
Brno